

Jakelussa mainituille

Koronarokotusten tehosteannosten tarjoaminen

Rokottaminen on tehokkain tapa suojata väestöä vaikealta covid-19-taudilta ja hillitä epidemian vakavia seurauksia. Rokotuksilla vähennetään koronaan liittyvää sairastavuutta ja erityisesti vakavaa koronavirustautia (sairaala- ja tehohoito, kuolemantapaukset ja eliniän menetys). Rokotukset turvaavat siten myös terveydenhuollon kapasiteetin riittävyttä ja palveluiden saatavuutta. Hallituksen hybridistrategian mukaisesti rokotuksilla pidetään myös yhteiskuntaa avoimena sekä turvataan osallisuutta yhteiskunnan eri toimintoihin. Rokotusten käytännön toteutuksesta vastaavat kunnat. Rokotuksia tarjotaan lääketieteellisin ja epidemiologisin perustein Suomessa mahdollisimman yhdenvertaisesti.

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) ohjaa syystalven koronarokotusten tehosteannoksista hallituksen koronaministerityöryhmän 9.11.2022 antaman linjauksen mukaisesti. STM ohjaa kuntia ja hyvinvointialueita tarjoamaan valtion hankkimia koronarokotteita kaikkien sellaisten henkilöiden ja henkilöryhmien rokotuksiin, joita julkisen tai yksityisen sektorin (ml. työterveyshuolto) sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksikön lääkäri arvioi perustelluksi ja joihin ei ole rokotteen valmisteyhteenvedon mukaisia vasta-aiheita. Rokotukset toteutetaan terveydenhuollon jo olemassa olevien rokotuskäytäntöjen mukaisesti. Rokotukseen osallistuminen on vapaaehtoista.

Käytettävissä olevat koronarokotevalmisteet

Vapaaehtoisista covid-19-rokotuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (1105/2020) 2 § mukaisesti covid-19-taudilta suojaamiseen käytetään lääketieteellisen näytön ja hyväksytyin käyttöaiheen perusteella Euroopan unionin myyntilupajärjestelmän mukaisesti myyntiluvan saaneita SARS-CoV-2-rokotteita. Rokotuksia tarjotaan viisi vuotta täyttäneille ja sitä vanhemmille henkilöille.

Euroopan unioni on myöntänyt myyntiluvan usealle eri koronarokotevalmisteille, joita voidaan käyttää valmisteen mukaan eri ikäryhmien rokotamiseen¹. Valmisteyhteenvedon mukaisesti koronarokotteita voidaan käyttää myös tehosterokoteannoksiin, kun edellisestä rokoteannoksesta on kulunut riittävä aika eikä vasta-aiheita rokotukselle ilmene. Suomessa käytössä olevat, myyntiluvan saaneet koronarokotevalmisteet on lueteltu Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) verkkosivuilla².

¹ EMA. COVID-19 vaccines: authorized. <https://www.ema.europa.eu/en/human-regulatory/overview/public-health-threats/coronavirus-disease-covid-19/treatments-vaccines/vaccines-covid-19/covid-19-vaccines-authorized>

² THL. Koronavirusrokotteet eli COVID-19 -rokotteet – ohjeita ammattilaisille. <https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/rokotteet-a-o/koronavirusrokotteet-eli-covid-19-rokotteet-ohjeita-ammattilaisille>

Postiosoite Postadress Postal Address	Käyntiosoite Besöksadress Office	Puhelin Telefon Telephone	Faksi Fax Fax	s-posti, internet e-post, internet e-mail, internet
Sosiaali- ja terveysministeriö				

Koronarokotehankinnat ja rokotteiden jakelu

Suomi hankkii koronarokotteensa EU:n yhteishankinnan kautta. Yhteishankinnassa Euroopan komissio hankkii keskitetysti rokotteita EU-jäsenmaiden tarpeisiin. Tartuntatautilain 50 §:n 1 momentin mukaan STM päättää yleisiä vapaaehtoisia rokotuksia varten tarvittavien rokotteiden taloudellisesti tai muuten merkittävistä hankinnoista. THL huolehtii STM:n rokotehankintapäätöksen toimeenpanosta. Vapaaehtoisista covid-19-rokotuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n mukaan THL huolehtii rokotteiden toimittamisesta ja asiantuntijatuesta kunnille.

Kuntien ja sairaanhoitopiirien lääkejelukeskukset ja sairaala-apteekit toimittavat koronarokotteita niihin yksityisiin ja julkisiin sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköihin, jotka toteuttavat koronarokotuksia. Rokotejakelusta tulee sopia kunnan tai hyvinvointialueen kanssa. Rokotteiden toimittamisessa on huomioitava erityisesti vakavan covid-19 taudin riskissä olevien ryhmien suojaaminen.

Kunnan järjestämisvastuu

Tartuntatautilain (1227/2016) 45 §:n mukaan valtioneuvosto voi päättää yleisten vapaaehtoisten rokotusten toimeenpanemisesta. Kunnan on järjestettävä valtioneuvoston päättämät yleiset vapaaehtoiset rokotukset ja sellaiset lääkärin määräyksen perusteella tartuntatautien ehkäisyyn käytettävät rokotukset, jotka eivät kuulu kansalliseen rokotusohjelmaan.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen myötä kuntien ja sairaanhoitopiirien tartuntatautien torjuntatyön tehtävät siirtyvät 1.1.2023 hyvinvointialueille, Helsingin kaupungille ja HUS-yhtymälle.

Työterveyshuollon osallistuminen rokottamiseen

Työturvallisuuslain (738/2002) 8 §:n mukaan työnantaja on tarpeellisin toimenpitein velvollinen huolehtimaan työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä työssä. Työnantajan on otettava huomioon työhön, työolosuhteisiin ja muuhun työympäristöön samoin kuin työntekijän henkilökohtaisiin edellytyksiin liittyvät seikat.

Työterveyshuollolla on vapaaehtoisista covid-19-rokotuksista annetun valtioneuvoston asetuksen nojalla oikeus osallistua covid-19-rokotusten toimeenpanoon tartuntatautilain 49 §:n mukaisesti. Kunnan on selvitettävä alueellaan toimivien työterveyshuollon palveluntuottajien mahdollisuus osallistua covid-19-rokotusten toimeenpanoon, jos se on tarpeen rokotusten viivytyksettömän tarjoamisen varmistamiseksi.

STM toteaa, että työterveyshuollon osallistuminen rokottamiseen voi edistää rokotusten saavutettavuutta ja parantaa mahdollisuuksia saada riittävä määrä työvoimaa rokottamiseen tilanteessa, jossa kuntien henkilöstö ei yksin siihen riittäisi.

Työnantaja voi järjestää työterveyshuollon palvelut joko itse tai hankkimalla ne ulkopuoliselta palveluntuottajalta. Ostopalveluiden sisällöstä sovitaan työnantajan ja työterveyshuollon palveluntuottajan välisessä sopimuksessa. Sopimus voi sisältää myös ennaltaehkäisevän terveydenhuollon palvelut, kuten koronarokotusten tarjoamisesta.

Kustannusvastuu työterveyshuollon toteuttamisesta on työnantajalla (Kansainvälisen työjärjestön ILO:n työterveyshuoltoa koskeva yleissopimus nro161/1985, Neuvoston direktiivi toimenpiteistä työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden parantamisen edistämiseksi työssä 89/391/EEC, työterveyshuoltolaki (1383/2001) 4 §). Covid-19-rokotteet maksaa valtio, joten niistä ei tule työnantajalle kuluja, ainoastaan rokottamistoiminta olisi työterveyshuoltona toteutettavaa ja siten työnantajan maksamaa. Valtion hankkimia rokotteita ei saa myydä eikä niistä saa periä maksua rokotettavilta.

Työterveyshuoltoa koskevista korvauksista säädetään sairaskorvauslain (1224/2004) 13 luvussa. Kela korvaa covid-19-taudilta suojaamiseksi annettujen rokotteiden rokottamistoimenpiteistä aiheutuneita kustannuksia sairausvakuutuksen työtulovakuutuksesta osana työterveyshuollon korvauksia korvausluokasta "I". Työterveyshuollon korvaukset maksetaan tilikausittain jälkikäteen. Kun työntekijäkohtainen kustannusten enimmäismäärä on täytynyt, ylimenevältä kustannusten osalta työnantaja ei voi saada työterveyshuollon korvausta.

Vaihtoehtoisesti työnantajan järjestämä rokottaminen voidaan korvata sairausvakuutuksen sairaanhoitovakuutuksesta. Sairausvakuutuslain väliaikaisen säännöksen nojalla covid-19-rokottamistoi-
mepide on sairaanhoitovakuutuksesta korvattavaa 16 euron korvaustaksalla. Kela voi maksaa kor-
vauksen suorakorvauksena työterveyshuollon palveluntuottajalle silloin, kun työnantaja maksaa va-
kuutetun sijasta omavastuuosuuden palveluntuottajalle.

Rokottamisesta päättää lääkäri

Vapaaehtoisista covid-19-rokotuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 3 §:n mukaan lääkäri vastaa rokotustoiminnan suunnittelusta ja toteutuksesta. Terveystieteiden ammattihenkilöistä an-
netun lain (559/1994, jatkossa ammattihenkilölaki) 22 §:n mukaan laillistettu lääkäri päättää potilaan lääketieteellisestä tutkimuksesta, taudinmäärittämisestä ja siihen liittyvästä hoidosta.

Rokotettavalle henkilölle on annettava informaatiota rokotteesta, sen hyödyistä ja mahdollisista hait-
tavaikutuksista. Välittömiin rokotusreaktioihin on varauduttava järjestämällä asianmukainen seu-
ranta.

Rokottavan tahon on huolehdittava rokottamisen kirjaamisesta sähköiseen potilastietojärjestelmään,
jotta tiedot siirtyvät ongelmitta valtakunnalliseen rokotusrekisteriin rokottamisen tehon, turvallisuuden
ja vaikuttavuuden seuranta varten.

Asiakasmaksut

Tartuntatautilain 80 §:n mukaan tartuntatautiin torjunnasta, tutkimuksesta, hoidosta ja lääkkeitä
kunnallisessa terveydenhuollossa perittävistä maksuista säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon
asiakasmaksuista annetussa laissa (734/1992, jäljempänä asiakasmaksulaki). Asiakasmaksulain 5
§:n 4 kohdan mukaan muun muassa tartuntatautilain 45 §:n 1 momentissa tarkoitetut yleiset vapaa-
ehtoiset rokotukset ovat maksuttomia asiakkaalle.

Asiakasmaksulain 13 §:n 2 ja 3 momentin mukaan muun muassa tartuntatautilain 45 §:n 1 momen-
tissa tarkoitetuista rokotuksista ei saa periä maksua muulta kuin Suomessa asuvalta henkilöltä, ellei
henkilön oleskelu Suomessa ole tarkoitettu tilapäiseksi tai ellei henkilö saa kustannuksiin korvausta
muun lain nojalla tai vakuutuksen perusteella.

Kansliapäällikkö

Veli-Mikko Niemi

Osastopäällikkö

Taneli Puumalainen

Jakelu

Kunnat ja sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymät
Hyvinvointialueet
Ahvenanmaan maakuntahallinto
Ålands hälso- och sjukvård
Valvira

Tiedoksi

Perhe- ja peruspalveluministeri Kiuru
Valtiosihteeri Mäkipää
Erityisavustaja Lindeberg
Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos
Aluehallintovirastot
Suomen Kuntaliitto
Hyvinvointiala HALI ry

VN/30699/2022-STM-1

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: